

Huoltoriitojen sovittelu / Camilla ja Netta

Työpaja jaettiin kuuteen työryhmään, joissa käsiteltiin kolmea teemaa. Kutakin teemaa käsiteltiin kahdessa työryhmässä ja purku tapahtui näiden kahden samaa teema käsitelleen lyhyenä dialogina. kunkin dialogin jälkeen käytiin lyhyet yleiskeskustelut ja lopussa kokoava keskustelu.

Alla oleva kooste on työryhmien muistiinpanoista (kuvat) suoraan kirjattu (Jens Gellin)

Lähisuhdeväkivalta ja lapsiasioiden sovittelu

- Väkivalta on usein väitteenä, henkinen väkivalta
- Väkivallasta haetaan usein ”vipuvartta” asumiseen , huoltoon
- Miten tunnistaa vahingoittava väkivalta?
- Usein ositusriita, lapset pelinappuloina
- Taustalla taloudelliset asiat, esim. tukien saanti
- Sovittelun mahdollisuudet, kun kulttuurin normit erilaiset
- Fyysinen väkivalta ei usein lapsiasioiden sovittelussa näy
- Muut riidat nivoutuvat -> lähestymiskiellot
- ”Aidon” väkivallan tunnistaminen on vaikeaa!
- Parsisuhderiidat solmuuntuvat pitkissä prosesseissa
- Lähisuhdeväkivallan sovittelun kieltö toteutui tavoitteena toteuttaa hallitusohjelman kirjaus
- Väkivaltaa on monenlaista - väkivaltaa kuvataan eri lähteissä ainakin 79 käsitteellä – rikosnimikkeinä esiintyy pääasiassa pahoinpitely tai lievä pahoinpitely
- Olosuhdeselvitykset ovat kaikkien käsittelyjen pohjalla
- Kuulemisissa lapsi aina mukana, mikäli ikä ja kehitystaso mahdollistaa
- Parisuhdedynamiikan piirteet ovat aina yksilöllisiä ja ratkaisut erilaisia
- Osapuolten erillistapaamiset ovat merkityksellisiä
- Onko väkivalta primääriä vai seurausta rikkinäisestä vuorovaikutuksesta
- Käsitellään kaikki asiat, jotta ei räjähdä uudelleen
- Taloudelliset intressit vyyhdin taustalla

Lapsen kuuleminen

- Mikä on lapsen oikeus päättää siitä ”joutuuko” hän kuultavaksi -> lapsen täytyy haluta sovitella, huoltajan tahto ei ratkaiseva
- Haluaako vanhempi , että lapsi ”joutuu” kuulemisprosessiin – vanhempien herättely
- Lapsen oikeusturvan takaaminen
  - Miten huolehtia lapsen ”tilasta” kuulemisessa
  - Miten huomioida jos/kun lapseen on pyritty vaikuttamaan
  - Miten turvata se, että lapseen ei pyrittäisi vaikuttamaan
    - lapselle tulisi sanoittaa, että täysin vapaaehtoista
    - lapsella myös lupa ilmaista mielipiteensä vapaasti
- Sudenkuoppia
  - Aikataulu ja ajan kuluminen

- Rikosasioiden sovittelussa lapsen näkemyksen ja tahdon esiin tuominen, mikäli huoltajat eivät pääse yhteiseen näkemykseen kumpi on mukana sovittelussa, jos yhdessä edustaminen on hankalaa
- Jos vanhempi tavoittelee vahvempaa roolia kuin olisi tarkoituksenmukaista (lasta koskevassa asiassa)
  - kahteen edelliseen liittyen oman tahdon vaarantuminen tai lopahtaminen
- Havainnot
  - Kuka neutraali ulkopuolinen voisi esim. tuoda lapsen / muut pelisäännöt
  - Valmistelujen merkitys ja toisaalta sudenkuoppa: voiko liika valmistelu tuottaa kokemusta erityisen hankalasta tilanteesta ja siten vaikuttaa lapsen luonnolliseen esiintymiseen

Vieraantuminen / Vieraannuttaminen

- Sovittelussa kysymys ollut aiemmin paljon esillä -> nyt ei yhtä usein
- Tuodaan matalalla kynnyksellä esiin, vaikkei sitä ole
- Julkinen keskustelu lisää sitä, että otetaan esille
- Kieltäytyvä lapsi – hoidetaanko ”juurisyytä”
- Perimmäisen syyn selvittäminen vaikeaa varsinkin Follossa
- Diagnostiikka <-> sovittelu . mistä puhutaan
- Identiteettikysymys
  - Ilmiöön jumittuminen
  - Tieto ilmiöstä
  - Vertaistuki
  - Uhriutumisen
  - Kaavamaiset mallit
  - Sovitteluvastaisuus
- Vanhempien ”tasa-arvo”
- Vanhemman ripustautuminen lapseen, lapsen tarpeet
- Taustalla vanhemman omat tunteet (katkeruus, suru)
- Sudenkuoppia
  - Lapsi jää välitilaan
  - Sovitteluhaluttomuus
  - Vanhemman puhe lapselle -> yhtä paljon (merkitys jäi avoimeksi)
- Oppimiskokemuksia
- Vanhempien oman prosessi -> omaan piiriin ohjaaminen (tarkoittanee oman erillisen käsittelyn läpikäymistä)